

Gymnázium Jána Adama Raymana, Mudroňova 20, 080 01 Prešov

Prvá školská písomná práca
(Úvaha)

Život je ako trúbka. Keď do nej nefúkneš, nič z nej nevyjde.

(úvaha)

Žijúc medzi mladými ľuďmi si všimam, že mnohí z nich vlastne nevedia, čo majú v živote robiť, čo je ich cieľom, čo chcú dosiahnuť. Niektorí by to aj radi zistili, len nevedia ako, iným je to zase jedno a chcú si radšej užiť mladosť. Existujú však aj viaceré výnimky, ktoré majú vo svojom zmysle bytia celkom jasno, a preto sa pýtam – je toto odlišné správanie medzi mladými, avšak aj dospelými v produktívnom veku, vysvetliteľné?

Na ľudský život sa nedajú uplatniť presné zákonitosti a normy, a tak ani na vysvetlenie ľudského správania a prístupu k životu nestačí vziať do úvahy jediný faktor. Ak chceme prísť na koreň nášho problému, musíme zohľadniť desiatky, možno až stovky činiteľov ovplyvňujúcich každého jedinca. Najdôležitejšie a najviac vplývajúce faktory by sa však dali zhrnúť do troch kategórií: výchova, podpora a chcenie.

Počas prvých dvoch desaťročí života človeka si človek vytvára návyky, podľa ktorých sa už potom viac-menej riadi celý život. Slovom amerického psychológa Jordana Petersona: „V živote sa málokedy skutočne rozhodujete, väčšinu času len konáte tak, ako máte vo zvyku konať.“ O mnohých životných rozhodnutiach sa tak rozhodne omnoho skôr, než sa potreba rozhodnutia vôbec dostaví. Výchova rodičov počas nášho detstva teda v značnej miere ovplyvňuje nielen obdobie detstva, no aj celého nášho života.

Podpora, či už zo strany rodičov, priateľov alebo známych, je ďalšou dôležitou súčasťou nášho osobnostného rozvoja. Skutočnosťou aj tu zostáva, že pôsobenie ľudí je dôležité najmä počas detstva a dospievania. Spoločnosť ľudí, v ktorej sa nachádzame, totiž vo významnej miere dokáže ovplyvniť spôsob, akým myslíme a konáme. Práve táto spoločnosť najviac ovplyvňuje stupeň „rebélie“, ktorý sa v nás počas dospievania prejaví. Určite to všetci poznáme - mnohokrát aj snaha zmeniť niečo vo svojom živote stroskotá na nedostatku podpory našich priateľov alebo blízkych.

Poslednou kategóriou je naše vlastné chcenie – naša ochota mať otvorenú myseľ, prijímať nové názory a objektívne ich hodnotiť, no taktiež naša vôľa, túžba a odhodlanie zmeniť to, čo nepovažujeme za správne. Často je to práve naša neochota, tvrdohlavosť, lenivosť či ľahostajnosť, ktorá nám bráni vykonať v našich životoch potrebné zmeny. Zmenu nášho prístupu môžeme vykonať hocikedy, nikdy na ňu nie je neskoro, avšak čím skôr ju spravíme, tým efektívnejšie sa táto zmena môže v našich životoch prejavíť.

Odpoveďou na otázku spomenutú v úvode je teda zistenie, že na každého človeka vplývajú spomínané faktory inak. A hoci niektoré faktory, ako napríklad výchova rodičov, neovplyvníme, stále nám zostáva kontrola nad mnohými ďalšími – môžeme si vybrať spoločnosť, v ktorej trávim svoj čas, môžeme si vybrať kariérny smer, ktorým sa vydáme, a tiež sa môžeme snažiť upriamiť svoju myseľ na veci, ktoré sú skutočne dôležité. Myslím si teda, že život teda nie je ako trúbka, lež ako orchester, v ktorom máme rolu dirigenta.